

Sygnatura akt: IV RC 803/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 grudnia 2017 roku

Sąd Rejonowy w Rybniku, Wydział IV Rodzinny i Nieletnich w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Katarzyna Krawczyk - Mandrak

Ławnicy:

Protokolant: Alicja Lipus

po rozpoznaniu w dniu 5 grudnia 2017 roku w Rybniku

sprawy z **powództwa małoletniego J. G. działającego przez ojca R. G.**

przeciwko D. N.

o podwyższenie alimentów

- 1) zasądza od pozwanej D. N. na rzecz małoletniego powoda J. G. alimenty w kwocie po 650 zł (sześćset pięćdziesiąt złotych) miesięcznie, począwszy od dnia 5 stycznia 2017 roku, płatne z góry, do dnia 10 każdego miesiąca, z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w terminie płatności każdej raty, do rąk ojca małoletniego powoda- R. G., a to w miejsce alimentów ustalonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach, Ośrodek (...) w R. z dnia 18 kwietnia 2011 roku, sygnatura akt II RC 1951/10;
- 2) w pozostałym zakresie powództwo oddala;
- 3) zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 972 zł (dziewięćset siedemdziesiąt dwa złote) tytułem kosztów zastępstwa procesowego;
- 4) odstępuje od obciążania pozwanej kosztami sądowymi;
- 5) wyrokowi w punkcie 1 nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygnatura akt IV RC 803/16

UZASADNIENIE

W pozwie skierowanym do Sądu Rejonowego w Rybniku 6.12.2016 roku przedstawiciel ustawowy powoda J. G., wniósł o podwyższenie alimentów od pozwanej D. N. z kwoty 400 zł do kwoty po 1300 zł miesięcznie, płatne do 10 dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w terminie płatności każdej raty.

Jako uzasadnienie pozwu wskazano, iż powód jest dzieckiem pozwanej i R. G.. Ostatnie alimenty ustalono w sprawie II RC 1951/10 na kwotę 400 zł, która to kwota w znikomym stopniu wystarcza na pokrycie kosztów utrzymania powoda. Małoletni jest dzieckiem niepełnosprawnym, wymagającym terapii, rehabilitacji, a jego miesięczny koszt utrzymania wynosi ok. 1700 zł. Pozwana płaci zasądzone alimenty, lecz nie wykorzystuje swoich możliwości zarobkowych.

Pozwana w odpowiedzi na pozew, wniosła o oddalenie powództwa, podnosząc, iż jest zatrudniona na 1/2 etatu jako mechanik samochodowy i fizycznie nie jest w stanie podjąć pracy na pełny etat – k. 56-57.

Sąd ustalił:

Bezsporne w sprawie są następujące okoliczności:

- małoletni powód jest dzieckiem pozwanej i R. G. i urodził się (...) (akt urodzenia k. 3 akt II RC 1951/10);
- rodzice powoda są po rozwodzie, a wykonywanie władzy rodzicielskiej powierzono im obojgu. (odpis wyroku, k. 16);
- ostatnie alimenty od pozwanej na rzecz powoda ustalono w sprawie II RC 1951/10 na kwotę 400 zł (akta II RC 1951/10);
- powód zaliczony jest do osób niepełnosprawnych i wymaga:

a.) zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze, pomoce techniczne ułatwiające funkcjonowanie danej osoby,

b.) korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji przez co rozumie się korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki,

c.) konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji;

d.) konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji, edukacji;

(dowód: orzeczenie o niepełnosprawności, k. 16-17)

- wobec powoda orzeczono o potrzebie kształcenia specjalnego – orzeczenie, k. 18-22;

- ojciec powoda zawarł związek małżeński, z którego (...) urodził się I. G. – akt małżeństwa, akt urodzenia, k. 38-39, 67.

Sporna jest natomiast kwota usprawiedliwionych potrzeb powoda oraz możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanej oraz czy nastąpiła zmiana stosunków w rozumieniu art. 138 k.r.o.

W dacie ustalania poprzednich alimentów koszt utrzymania powoda wynosił ok. 1000 zł. Ojciec powoda nie pracował, utrzymywał się z kredytu studenckiego i pomocy swoich rodziców. Pozwana nie pracowała, była na utrzymaniu rodziców i partnera, nie poszukiwała pracy.

Dowód: akta II RC 1951/10, k. 23-24

Uprawniony ma obecnie 11 lat, jest dzieckiem niepełnosprawnym. Zdiagnozowano u niego wadę rozwojową (...) o typie schizencefalia, padaczkę. U powoda występuje niepełnosprawność sprzężona: intelektualna, ruchowa (powód porusza się na wózku inwalidzkim, potrzebuje ortez do stabilizacji nóg, kul do podpierania się). Powód jest dzieckiem słabowidzącym – stwierdzono zanik nerwu II, oczopląs poziomy, skaczący, zez rozbieżny astygmatyzm, całościowe zaburzenia rozwojowe – autyzm atypowy. Powód przeszedł liczne zabiegi operacyjne i cały czas jest rehabilitowany. Powód uczęszcza do Centrum Intensywnej (...) i (...), gdzie ma prowadzone zajęcia z (...) Sensorycznej, zajęcia z psychologiem, zajęcia (...) Ruchowej, zajęcia terapii C. – Krzyżowej.

Z uwagi na swoją niepełnosprawność powód wymaga:

a.) zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze, pomoce techniczne ułatwiające funkcjonowanie danej osoby,

b.) korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji przez co rozumie się korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez sieć instytucji pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki,

c.) konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji;

d.) konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji, edukacji.

Dowód: wypis, k. 12, 14-15, 25, orzeczenie (...), k. 18, zaświadczenia, k. 26, 27, orzeczenie o niepełnosprawności, k. 16-17)

Ojciec powoda pracuje w Zakładach (...) Spółka Akcyjna na pełny etat. Jego dochód wynosi 4604,08 zł, przy czym był on zwiększony z uwagi na pracę przez trzy miesiące realizował on projekt (...) 2. Żona ojca powoda otrzymuje zasiłek macierzyński w wysokości 1000 zł.

Dowód: umowa o pracę, k. 37, wykaz zarobków, k. 66, zeznanie ojca powoda, k. 132.

Powód mieszka z ojcem, żoną ojca, bratem i pasierbicą ojca. Opłaty za użytkowanie mieszkania wynoszą czynsz i odstępné 1400 zł, prąd 200 zł miesięcznie, gaz 300 zł miesięcznie, woda 150 zł miesięcznie, wywóz śmieci 55 zł. Łącznie wydatki te wynoszą 2105 zł, a w przeliczeniu na jednego mieszkańca wynoszą 421 zł.

Dowód: umowa najmu mieszkania, k. 113, zeznanie ojca powoda, k. 132.

Poza powyższymi wydatkami, w skład usprawiedliwionych kosztów utrzymania małoletniego powoda wchodzi także:

- wyżywienie 470 zł (w tym obiady w szkole) miesięcznie,
- odzież 100-150 zł miesięcznie,
- środki czystości i kosmetyki 50 zł miesięcznie;
- leki 50 zł miesięcznie;
- dojazd do specjalistów u okulisty, neurologa, psychiatry, ortopedy, psychologa – koszt dojazdu do specjalistów wynosi 150-200 zł miesięcznie;
- wyprawka do szkoły 200 zł rocznie, 46 zł ubezpieczenie rocznie, 50 zł rada rodziców rocznie – co w przeliczeniu na jeden miesiąc wynosi ok. 25 zł.

Z uwagi na niepełnosprawność powód zużywa więcej spodni i skarpetek niż inne dzieci. W związku z niepełnosprawnością powód wymaga:

- wózka inwalidzkiego, który wymieniany jest co trzy lata – znaczna część jest refundowana przez (...), jednakże ojciec powoda dopłaca do wózka 1000 zł, co w przeliczeniu na jeden miesiąc wynosi ok. 28 zł;
- ortezy, które wymieniane są co roku – całkowity koszt 3000 zł, z czego ojciec powoda pokrywa 500 zł, co w przeliczeniu na jeden miesiąc wynosi ok. 42 zł.

Reasumując miesięczny koszt utrzymania powoda wynosi 1350-1450 zł. Do tego doliczyć należy koszty rozrywki, doraźnego leczenia, wakacji, zatem kierując się zasadą doświadczenia życiowego uznać należy, iż kształtują się one na poziomie ok. 1500 zł.

Oprócz powoda, R. G. na utrzymaniu ma syna, którego koszt utrzymania wynosi 500-700 zł.

Dowód: zeznanie ojca powoda, k. 132.

Pozwana ma 30 lat, mieszka z matką, pracuje na 1/2 etatu w warsztacie samochodowym - (...) Diagnostyka R. z wynagrodzeniem 711,34 – 763,24 zł netto. Pozwana pracuje w godzinach od 8.00 do 12.00 albo od 12.00 do 14.00.

Pozwana lubi swoją pracę i nie chciałaby jej zmieniać. W obecnym zakładzie pracy nie możliwości zatrudnienia pozwanej na pełny etat. Pozwana nie chce również pracować na pełny etat, ponieważ w jej ocenie praca w na pełny etat, w obecnym charakterze, byłaby dla niej zbyt wyczerpująca.

Dowód: zaświadczenie o zarobkach, k. 58, 75, 111, zeznanie pozwanej, k. 132, informacja pracodawcy, k. 143.

Pozwana ma wyższe możliwości zarobkowe aniżeli przez nią zaprezentowane, ponieważ pobliskie urzędy pracy dysponują ofertami pracy dla osób zajmujących się mechaniką samochodową i dla osób bez kwalifikacji zawodowych. Proponowane wynagrodzenia wynoszą od 2000 zł w górę. Nadto jak zeznała w sprawie rozwodowej ukończyła ona studia wyższe, zdobywając zawód inżyniera BHP.

Dowód: informacje UP, k. 145-146, 148-149, 151.

Opłaty za mieszkanie wynoszą: woda 100 zł, prąd 150 zł, wywóz śmieci 11 zł na osobę. Miesięcznie koszt utrzymania mieszkania przypadający na jednego mieszkańca wynosi 136 zł. Do tego doliczyć jeszcze koszt zakupu butli gazowej, których to kosztów pozwana nie знаła.

Na pozostałe koszty utrzymania pozwanej składają się wydatki:

- wyżywienie 400 zł;
- odzież 50 zł miesięcznie;
- leki od wiosny do jesieni 50 zł miesięcznie.

W utrzymaniu pozwanej pomaga matka.

Pozwana utrzymuje kontakt z powodem co drugi weekend od piątku do niedzieli. W wakacje pozwana była z powodem nad morze, który to wyjazd sfinansowała matka pozwanej.

Dowód: zeznania pozwanej, k. 132-133.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody przeprowadzone w sprawie, zarówno wnioskowane przez strony, jak i przeprowadzone przez Sąd z urzędu. Zgromadzony materiał dowodowy oceniono jako spójny, logiczny i wzajemnie się uzupełniający. Zeznania stron w szerokim zakresie pokrywały się z informacjami zawartymi w dokumentach przedłożonych do akt sprawy, których strony nie kwestionowały.

Sąd nie dał wiary zeznaniom pozwanej, iż studiowała ona przez 3,5 roku zarządzanie i inżynierię produkcji, jednakże nie obroniła pracy, albowiem z zeznań pozwanej złożonych w sprawie II RC 1951/10 wynika, iż ukończyła ona studia wyższe i z zawodu jest inżynierem BHP.

Strony nie składały dalszych wniosków dowodowych, a przeprowadzone postępowanie Sąd uznał za wystarczające do merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd zważył:

Podstawę prawną żądania stanowią przepisy art. 133, 135, 138 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

Z przepisów art. 133 k.r. i o. oraz 135 k.r.io., wynika wprost ustawowy obowiązek alimentacyjny rodziców wobec dziecka. Obowiązek, który ma szczególny charakter społeczny i prawny. Ustawodawca nie bez powodu wskazuje wprost na powinność rodziców, która winna przejawiać się między innymi w partycypacji kosztów utrzymania dziecka. Należy wyraźnie podkreślić, że zarówno na gruncie obowiązującego orzecznictwa, jak również stanowiska doktryny obowiązek alimentacyjny ma wyłącznie charakter obligatoryjny i bezwzględny.

Wysokość świadczeń alimentacyjnych nie została określona przez żaden z aktualnie obowiązujących przepisów prawa. Jest ona bowiem uzależniona od wielu czynników, a w szczególności zależy od uzasadnionych potrzeb uprawnionego. Osobą uprawnioną do świadczeń alimentacyjnych jest w tym przypadku małoletni powód, którego zabezpieczenie wszelkich potrzeb, z uwagi na jego niepełnosprawność, jest całkowicie uzależnione od możliwości zarobkowych jego rodziców. Sąd opiekuńczy wydając orzeczenie w sprawach świadczeń alimentacyjnych, gdzie uprawnionym jest dziecko, kieruje się przede wszystkim jego dobrem. Szeroko rozumiane dobro dziecka należy pojmować zarówno w sferach psychologiczno-rozwojowych dziecka, jak również w sferach materialno-bytowych małoletnich. Świadczenie alimentacyjne ma zabezpieczać wszelkie potrzeby małoletniego dziecka niezbędne dla jego prawidłowego rozwoju fizycznego i psychicznego. Materialne potrzeby dziecka takie jak: żywność, środki czystości, odzież itp., to wyłącznie jedne z najbardziej podstawowych elementów egzystencjonalnych. Z pośród katalogu uzasadnionych potrzeb małoletniego powoda nie można zatem wyłączyć środków związanych z prawidłowym rozwojem kulturalno-rozrywkowym dziecka, czy chociażby potrzeb wynikających ze stanu jego zdrowia, które niewątpliwie są znaczne. Nie bez znaczenia dla określenia wysokości świadczeń alimentacyjnych wobec dziecka pozostaje również jego wiek, środowisko w jakim się wychowuje oraz szereg indywidualnych okoliczności towarzyszących wydaniu takiego orzeczenia.

Należy wyraźnie podkreślić różnice pomiędzy pojęciem dostarczenia środków na pokrycie usprawiedliwionych potrzeb dziecka, a pojęciem dostarczenia wyłącznie środków na opuszczenie przez uprawnionego jedynie sfery niedostatku. Świadczeń alimentacyjnych nie można zatem pojmować jedynie w aspekcie zabezpieczenia niezbędnego minimum.

Możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego stanowią drugi z podstawowych elementów, dających podstawę do wydania orzeczenia w zakresie świadczeń alimentacyjnych. Sąd na podstawie zebranego materiału dowodowego bada status majątkowy zobowiązanego oraz jego możliwości zarobkowe. Do możliwości zarobkowania poza podstawowym wynagrodzeniem wlicza się ponadto wszelkiego rodzaju premie, nagrody, świadczenia z funduszu socjalnego, dodatki itp. Sąd określając status zarobkowy zobowiązanego nie opiera się wyłącznie na kwotach aktualnie osiągniętych dochodów, lecz przede wszystkim sprawdza jego możliwości zarobkowe oraz to czy zostały one w pełni wykorzystane. Należy przy tym pamiętać, że górny pułap świadczeń alimentacyjnych będą wyznaczały zatem każdorazowo możliwości zarobkowe i majątkowe zobowiązanego i to nawet w sytuacji, gdyby nie zaspokajały one w pełni usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego (poruszone w wyroku Sądu Najwyższego z 20 sierpnia 1972 roku, III CRN 470/71, Gazeta (...) 1972, nr 9).

Przywołany art. 138 k.r.i.o. stanowi, że w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Ustalenie czy nastąpiła zmiana stosunków, o których mowa w art. 138 k.r.i.o. następuje natomiast poprzez porównanie stosunków obecnych z warunkami i okolicznościami istniejącymi wcześniej, podczas ustalania wysokości poprzednich alimentów.

Zatem od czasu ustalenia ostatecznych alimentów nastąpiły zmiany po każdej ze stron. I tak:

- wzrosły koszty utrzymania powoda z kwoty 1000 zł do kwoty minimum 1500 zł;
- wzrosły możliwości zarobkowe rodziców powoda,
- ojciec powoda założył rodzinę i ma na utrzymaniu jeszcze jednego syna.

Bezspornym w niniejszej sprawie jest to, że małoletni powód jest niesamodzielnym dzieckiem, które w pełni uzależnione jest od możliwości zarobkowych rodziców, ale również z uwagi na niepełnosprawność od opieki rodziców i pomocy w codziennej egzystencji. Matka powoda swój obowiązek alimentacyjny wykonuje względem powoda, łącząc na jego utrzymanie kwotę 400 zł oraz poprzez osobiste starania w zakresie uregulowanych kontaktów.

Pozwana posiada także możliwości zarobkowe, których w pełni nie wykorzystuje. Niezależnie od tego czy pozwana posiada wykształcenie wyższe, jak deklarowała na sprawie rozwodowej, czy też nie posiada takiego wykształcenia, jak

zeznała w niniejszej sprawie, jej możliwości są znacznie wyższe niż przedstawione w tym postępowaniu. Dochód w wysokości 730 zł jest znacznie poniżej możliwości zarobkowych pozwanej. W ocenie Sądu praca na 1/2 etatu, w żaden sposób nie jest uzasadniona stanem zdrowia pozwanej, jej wiekiem, czy brakiem doświadczenia. Pozwana jest osobą młodą, zdrową, wysportowaną, atrakcyjną, co jest jej atutem i w ocenie Sądu przy niewielkim zaangażowaniu jest ona w stanie podjąć pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, ze znacznie lepszym wynagrodzeniem, tym bardziej iż ma na utrzymaniu niepełnosprawne dziecko, które wymaga znacznych nakładów finansowych.

Możliwości majątkowe ojca powoda kształtują się na poziomie ponad 4000 zł.

Sąd ustalił, iż miesięczny koszt utrzymania powoda to kwota ok. 1500 zł. Wykazane przed Sądem potrzeby uprawnionego nie są przy tym przejawem zbytku, ale odpowiadają potrzebom utrzymania dziecka w wieku powoda, dziecka schorowanego i zaliczonego do osób niepełnosprawnych.

Sytuacja dochodowa pozwanej jest mniej korzystna niż ojca powoda, jednakże pozwana nie wykorzystuje swoich możliwości zarobkowych i majątkowych. Ustalone koszty utrzymania powoda oraz hipotetyczne możliwości zarobkowe pozwanej, wskazują jednoznacznie, iż jest ona w stanie łożyć na utrzymanie powoda kwotę 650 zł miesięcznie. Nie bez znaczenia jest również fakt, iż urzędy pracy dysponują ofertami pracy dla pozwanej, oferując wynagrodzenie od 2000 zł brutto. Zatem kwota 650 zł z pewnością pozostaje w zasięgu ekonomicznym pozwanej.

W pozostałej części koszty utrzymania dziecka zaspokoić może ojciec powoda, a pewne wydatki, takie jak związane z rozwojem kulturalnym dziecka, edukacyjnym, społecznym mogą być pokryte ze świadczenia 500+ pobieranego przez ojca powoda, które to świadczenia takie cele winno zapewniać.

Uwzględniając powyższe ustalenia oraz rozważania prawne, w ocenie Sądu żądanie strony powodowej było i jest uzasadnione i w oparciu o powołane wcześniej przepisy podlegało w części uwzględnieniu.

Ponad kwotę 650 zł, Sąd powództwo oddalił mając na uwadze, iż pozwana nie posiada takich możliwości zarobkowych by łożyć na utrzymanie powoda 1300 zł. Alimentów w kwocie 1300 zł nie uzasadniają również potrzeby powoda, albowiem oboydwoje rodzice winni łożyć na utrzymanie powoda.

Datę początkową obowiązku alimentacyjnego ustalono od dnia doręczenia pozwanej odpisu pozwu.

O odsetkach na wypadek opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat alimentacyjnych orzeczono w myśl przepisu art. 481 § 1 i 2 k.c.

Uwzględniając wynik postępowania, na podstawie art. 98 k.p.c., Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 972 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (koszty zastępstwa procesowego, których wysokość ustalono uwzględniając stawki opłat za czynności adwokackie przewidziane w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015r. (Dz.U. z 2015r. poz. 1800) tj. § 2 pkt 5).

Jednocześnie zgodnie z art. 100 k.p.c. odstąpił od obciążania pozwanej kosztami sądowymi, uznając, iż sytuacja majątkowa pozwanej, wysokość ustalonych alimentów nie pozwala na ich poniesienie.

Wyrokowi nadano rygor natychmiastowej wykonalności na zasadzie art. 333 § 1 pkt. 1 k.p.c.

R., 3.01.18 roku SSR Katarzyna Krawczyk – Mandrak